

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/156185,Obchody-40-rocznicy-wprowadzenia-w-Polsce-stanu-wojennego-Dolny-Slask-Slask-Opol.html>
26.04.2024, 08:32

Obchody 40. rocznicy wprowadzenia w Polsce stanu wojennego - Dolny Śląsk, Śląsk Opolski

„Obywatelki i Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej! Zwracam się dziś do was jako żołnierz i jako szef rządu polskiego. Zwracam się do was w sprawach wagi najwyższej. Ojczyzna nasza znalazła się nad przepaścią...” - tak rozpoczął się oficjalny komunikat gen. Jaruzelskiego nadawany za pośrednictwem radia i telewizji 13 grudnia 1981 r. Zapraszamy do relacji o wydarzeniach upamiętniających wprowadzenie stanu wojennego w Jelczu-Laskowicach, Nysie, Opolu, Świdnicy, Wołowie i Wrocławiu.

Gazeta stanu wojennego na Dolnym Śląsku (Archiwum IPN, sygn. IPN-Wr-143-48)

W mroźny, śnieżny, niedzielny poranek słowa te zaskoczyły większość Polaków. Rozpoczął się stan wojenny, jeden z najdramatyczniejszych epizodów w powojennej historii Polski. We Wrocławiu już 13 grudnia 1981 r. utworzono Regionalny Komitet Strajkowy NSZZ „Solidarność”, na czele z dotychczasowym przewodniczącym Zarządu Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność” Władysławem Frasyniukiem, który wracając w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. z Gdańska uniknął internowania. „Solidarność” rozpoczęła działalność w podziemiu.

Wydarzenia upamiętniające wprowadzenie stanu wojennego, organizowane przez Oddział IPN we Wrocławiu.

9 grudnia 2021 - Jelcz-Laskowice

godz. 15:00 – otwarcie wystawy „Stan wojenny na Dolnym Śląsku” w Jelczu-Laskowicach. [Relacja z Jelcza-Laskowic.](#)

10 grudnia 2021 - Wrocław

godz. 14:00 – wspólne z przedstawicielami innych środowisk i instytucji złożenie kwiatów pod tablicami upamiętniającymi śp. Piotra Bednarza oraz wrocławian, którzy w obronie Rzeczypospolitej Solidarnej stawili opór komunistycznemu systemowi (Dozamel, ul. Fabryczna 10).

12 grudnia 2021 - Grodków

Uroczyste odsłonięcie tablicy memoratywnej w kościele św. Michała, przypominającej o funkcjonowaniu w Grodkowie obozu dla internowanych oraz wsparciu, jakiego mieszkańcy miasta (wraz ze swoimi duszpasterzami) udzielali osadzonym. Następnie uroczystość – przez Rondo Internowanych – przeniosła się pod bramę zakładu karnego, gdzie pod tablicą upamiętniającą istnienie ośrodka dla internowanych złożono kwiaty. [Relacja z Grodkowa.](#)

12 grudnia 2021 - Nysa

godz. 11:00 – uroczyste odsłonięcie tablicy memoratywnej na murze Zakładu Karnego w Nysie, poświęconej działaczom NSZZ Solidarność, ugrupowań niepodległościowych i innych organizacji opozycyjnych, internowanym i więzionym przez władze PRL w Zakładzie Karnym w Nysie po wprowadzeniu stanu wojennego. Tablica została sfinansowana przez Oddziałowe Biuro Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu. Uroczystość jest współorganizowana przez OBUWiM IPN we Wrocławiu. [Relacja z odsłonięcia tablic w Nysie, Opolu, Świdnicy i Strzelcach Opolskich.](#)

13 grudnia 2021 - Opole

godz. 10:00 – odsłonięcie tablicy upamiętniającej osoby internowane w zakładzie karnym w Opolu (ul. Sądowa 4; Areszt Śledczy). Tablica została sfinansowana przez Oddziałowe Biuro Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu. Uroczystość jest współorganizowana przez OBUWiM IPN we Wrocławiu. [Relacja z odsłonięcia tablic w Nysie, Opolu, Świdnicy i Strzelcach Opolskich.](#)

godz. 12:00 – zapalenie znicza przypominającego o wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego; Opole, pl. Wolności.

13 grudnia 2021 - Wrocław

Gra miejska on-line „Twierdza Solidarność. Wrocław” z wykorzystaniem aplikacji Action Track. Fabuła gry dotyczy stanu wojennego we Wrocławiu oraz działalności Solidarności Walczącej (więcej informacji od soboty na stronie internetowej Oddziału IPN we Wrocławiu ot i profilu Oddziału na FB). Gra zostanie aktywowana 13 grudnia 2021 o godz. 0:00. Obecnie jest dostępna tylko w formie online – formie stacjonarnej dla szkół i samorządów

gra będzie osiągalna w późniejszym terminie, po zlurowaniu obostrzeń pandemicznych. Kod QR do rozpoczęcia gry znajduje się w pliku PDF na dole strony.

Gra Miejska online
„Twierdza Solidarność.
Wrocław”

Wlepki – pamiątkowy wzór wpinek i naklejek wydany w czasie stanu wojennego w Kanadzie wiosną 1982 r. Materiał przekazany przez Grażynę Farmus i Konsula Generalnego RP w Toronto Krzysztofa Grzelczyka. Ze zbiorów Archiwum Instytutu Pamięi Narodowej Oddział we Wrocławiu. Wlepki będą rozdawane uczestnikom wydarzeń rocznicowych 13 grudnia we Wrocławiu.

Wlepki z okazji 40.
rocznicy wprowadzenia
w Polsce stanu
wojennego

Wlepki z okazji 40.
rocznicy wprowadzenia
w Polsce stanu
wojennego

Wlepki z okazji 40.
rocznicy wprowadzenia
w Polsce stanu
wojennego

Wlepki z okazji 40.
rocznicy wprowadzenia
w Polsce stanu

wojennego

godz. 12:00 – otwarcie wystawy przygotowanej przez Oddział Biuro Badań Historycznych i Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu „«Chodźcie z nami». Wrocławskie protesty uliczne 1981–1989” oraz prezentacja towarzyszącego jej katalogu (ul. Świdnicka, w pobliżu kościoła pw. św. Stanisława, św. Doroty i św. Wacława).

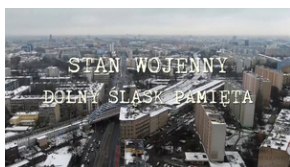
Zaproszenie na wystawę „«Chodźcie z nami». Wrocławskie protesty uliczne 1981-1989”

Zaproszenie na wystawę „«Chodźcie z nami». Wrocławskie protesty uliczne 1981-1989”

godz. 12:30–18:00 – gra edukacyjno-historyczna realizowana na terenie Wrocławia pt. „Stan Wojenny Wrocław 1981”. Gra składa się z 12 punktów (10 obsługowe, 2 bezobsługowe), na których zespoły będą musiały rozwiązać proste zadania związane z dziejami stanu wojennego, wykonać pewne czynności lub poznać historię danego wydarzenia. Punkty będą rozmieszczone na terenie wokół wystawy IPN „«Chodźcie z nami». Wrocławskie protesty uliczne 1981–1989” (ul. Świdnicka). Czas przejścia całej gry – ok. 1–2 h.

godz. 16:00, 17:00, 18:00, 19:00, 20:00, 21:00 i 22:00 – wielkoformatowa projekcja filmu wyprodukowanego przez Oddział IPN we Wrocławiu i TVP3 Wrocław „Stan wojenny – Dolny Śląsk pamięta...” na fasadzie budynku Narodowego Forum Muzyki (pl. Wolności). Uczestnicy otrzymają okolicznościowe wlepki „Żeby Polska była Polską” lub Wrona orła nie pokona”.

Film IPN Wrocław i TVP3 Wrocław „Dolny Śląsk pamięta”.

godz. 19:30 – ogólnopolska akcja Instytutu Pamięci Narodowej „Zapał Światło Wolności” (zapalenie zniczy ku czci ofiar stanu wojennego na pl. Wolności i pl. Katedralnym).

Uczestnicy otrzymają okolicznościowe wlepki „Żeby Polska była Polską” lub „Wrona orła nie pokona”. [Relacja z zapalenia Światła Wolności i wielkoformatowych projekcji filmowych.](#)

Zapał Światło Wolności

godz. 19:30 – wielkoformatowy pokaz specjalny filmu IPN „Stan wojenny. Historia oporu” na fasadzie budynku Narodowego Forum Muzyki (pl. Wolności).

Próba generalna
projekcji na
Narodowym Forum
Muzyki

13 grudnia 2021 - Świdnica

godz. 14:00 – uroczyste odsłonięcie tablicy memoratywnej poświęconej działaczom NSZZ Solidarność, ugrupowań niepodległościowych i innych organizacji opozycyjnych, internowanym i więzionym przez władze PRL w Zakładzie Karnym w Świdnicy po wprowadzeniu stanu wojennego. Internowani tam działacze zostali osadzeni w ramach działań represyjnych podejmowanych przez władze komunistyczne po wprowadzeniu 13

grudnia 1981 r. stanu wojennego. Jest to też okazja do dania świadectwa pamięci w stosunku do tych wszystkich, których dotknęły decyzje peerelowskiego rządu z Wojciechem Jaruzelskim na czele, czyli właściwie większości ówczesnego społeczeństwa. Łącznie internowano w Polsce 9 736 osób, na Dolnym Śląsku – niemal 600. Do Aresztu Śledczego w Świdnicy, gdzie w oparciu o Dekret o Stanie Wojennym zlokalizowano jeden z 52 ośrodków odosobnienia, trafiło 80 internowanych. Większość z nich została 7 i 8 stycznia 1982 r. przewieziona do Ośrodka Odosobnienia w Kamiennej Górze. Tablica została sfinansowana przez Oddziałowe Biuro Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu. Uroczystość była współorganizowana przez OBUWiM IPN we Wrocławiu. [Relacja z odsłonięcia tablic w Nysie, Opolu, Świdnicy i Strzelcach Opolskich.](#)

13 grudnia 2021 - Wołów

Dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego w Wołowie – otwarcie wystawy Instytutu Pamięi Narodowej „Stan wojenny 1981–1983”. W trakcie uroczystości Jerzy Rudnicki, pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu przybliży zgromadzonym zagadnienia związane ze stanem wojennym.

Plan obchodów w Wołowie

14 grudnia 2021 - Strzelce Opolskie

godz. 11:00 – odsłonięcie tablicy upamiętniającej osoby internowane w zakładzie karnym w Strzelcach Opolskich (ul. Karola Miarki 1; Zakład Karny). Tablica została sfinansowana przez Oddziałowe Biuro Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu. Uroczystość jest współorganizowana przez OBUWiM IPN we Wrocławiu. [Relacja z odsłonięcia tablic w Nysie, Opolu, Świdnicy i Strzelcach Opolskich.](#)

Obchody 40. rocznicy
wprowadzenia w Polsce
stanu wojennego -
Dolny Śląsk, Śląsk
Opolski

PLIKI DO POBRANIA

[Gra Miejska online „Twierdza Solidarność. Wrocław” wraz z kodem QR \(pdf, 1.79 MB\) 11.12.2021 13:39](#)